

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1969. január 3.

bb 1. tudományos kutatók az új „magyar tengerért,,

1 tz/lk-ju 1e la

1968. január 3.

tengernyi szellemi munka kell ahhoz, hogy minden feladatát teljesítse az a négy velencei tónak megfelelő víztároló, amely a kisköréi vizlépcső „nyersanyagbázisa,, lesz. igaz, ennek az új „magyar tengernek,, a megvalósításához szükséges fizikai munka sem csekély: 3.3 millió köbméter földet kell megmozgatni, 163.000 köbméter betont és vasbetont és csaknem 3.500 tonnányi különböző acélszerkezetet kell beépíteni. ennek a hatalmas létesítménynek feladata lesz az öntözés, a vásárosnamény és kisköre közti folyamszakasz hajózhatóvá tétele, évente 370 millió kilowattóra villamosenergia termelése, halgazdaság létesítése egy körülbelül 20.000 katasztrális holdnyi mesterséges tavon és a környék üdülőhelyé, idegenforgalmi göccs fejlesztése.

a vizlépcső ilyen sok irányú „képességeinek,, kialakításában döntő szerepet vállalt a budapesti műszaki egyetem vízgazdálkodási tanszéke és a magyar tudományos akadémia talajtani és agrokémiai kutatói intézete. miután - más kutató intézmények közreműködésével - három csoportba sorolták az 1 millió katasztrális holdnyi öntözhető terület feltétel nélkül, csupán feltételeken, vagy semmilyen öntözendő részeit, a tanszék most a legtöbb erőt a talajvízmozgás előrejelzési módszereinek kutatására fordítja.

/ folyt. köv. /

Zseli

bb 1. / tudományos kutatók... 1. folyt./-ju

ha ugyanis a túlzott öntözés túlságosan megemeli a talajvízszintet, felszínre kerülnek és elszikesítik a talajt azok a káros sók, amelyek különben árta matlanul húzódnak meg a mélyebb rétegekben.

a feladat azonban rendkívül bonyolult, mert a számbajöhető tényezők vagy előre kiszámíthatatlanok, mint a csapadék és a párolgás mennyiség, vagy igen kis területként változnak, mint a talaj vízáteresztő képessége, a domborzati viszonyok, a felszín alatti áramlások, stb. ilyen előrejelzési módszert eddig csak ausztráliában és ukrajnában dolgoztak ki több-kevesebb sikerrel, de a természeti viszonyok különbözősége folytán nálunk egyik sem alkalmazható változatlanul. ezért a tanszék segítségével a számos ismeretlen tényezőnek bármely adott időpontban együttesen érvényesülő hatását ki lehet következtetni. ezt az eljárást is, mint általában a létesítmény minden papíron megtervezett részletét, az erre kiválasztott négy „ mintagazdaságban, ellenőrzik. az itt szerzendő tapasztalatokat az egész rendszer végleges kiépítésénél hasznosítják majd. erről a kezdeményezésről a fao közlemésében itt járt igazgatója a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. /mti/

--

bb 2. magyar tv-film münchenben

1 ol/ju zs la

1969. január 3.

a magyar televízió csodálatos mandarin című filmjét 15.000 márkáért megvásárolta a müncheni települési televíziós társaság. a filmet - amelyet szinetár miklós rendezett - valószínűleg három adásban sugározzák majd münchenben. /mti/

Beli

--2--

bb 3. április 1-én életbelép a kereskedelem új üzleti szabályzata - részletes központi szabályozás helyett üzleti munkarend

1 sl/tm-lm le

1969. január 3.

a belkereskedelmi miniszter most megjelent rendelete értelmében 1969. április 1-től valamennyi állami, szövetkezeti és társadalmi szervezeti boltban, elárúsítóhelyen az ugyan-csak most kibocsátott kereskedelmi általános üzleti szabályzatot kell alkalmazni. az új szabályzat az új mechanizmus viszonyainak megfelelően készült, s messzemenően figyelembe veszi a vásárlók érdekeit, a helyi adottságokat. az eddigi üzleti szabályzatok a kereskedelem egy-egy teljes szakterületének munkájáról, annak részleteiről is intézkedtek. az új szabályzat csupán keret-jogszabály, amely a kereskedelem néhány legfontosabb előírását tartalmazza. a részletes teendőket maguk a vállalatok, a szakszervezeti bizottságokkal egyetértésben önállóan dolgozzák ki és azokat az üzleti munkarendbe foglalják.

a kereskedelmi általános üzleti szabályzat a boltok külső és belső rendjéről, az áruk eladásának és a kiszolgálás rendjének néhány fontosabb szabályáról intézkedik. előírja például, hogy a boltok külső részén fel kell tüntetni az üzlet elnevezését, a nyitvatartás idejét, stb. továbbra is előírják az áruk kötelező csomagolását, a jótállási kötelezettséget, az ellenőrző mérlegek alkalmazását, a szakszerűséget, a pénzkezelés módját. sok egyéb kérdés azonban az üzleti munkarendre tartozik, amit maguk a vállalatok dolgoznak ki. ilyen például a váltott műszakok szervezése, a kirakatrendezés, a reklám, a bolt munkavédelmi és egészségügyi kérdései, az áruk cseréjének intézése, döntés arról, hogy a bolt milyen árukra fogadjon előleget. ugyancsak a munkarend szabályozza a házhoz szállítást, a minta szerinti árusítást, a mozgóárusítás esetleges megszüntetését, és egész sor más kérdést, amelyekről eddig csak központi rendelkezés esetén intézkedett egy-egy kereskedelmi vállalat. /mti/

--

Beli

- 3 -

bb 4. mi fűti a halakat az északi-sarktól az egyenlítőig?
- szovjet kutatók segítségével egy tihanyi biokémikusnak

vid-cs/tné szb ká

1969. január 3.

mi fűti a halakat az északi-sarktól az egyenlítőig?
- erre a kérdésre keres választ több szovjet kutatóintézet segítségével farkas tiber, a magyar tudományos akadémia tihanyi biológiai intézetének biokémikusa. kéthónapos tanulmányútja során tudományosan vizsgálta a fekete-tenger, a fehér-tenger, valamint a ladoga és az onyega tó vízivilágát. a magyar kutató kísérletei rendkívüli érdeklődést váltottak ki a szovjet biológusok körében is: szinte naponta küldenek újabb mintákat részére az északi-sarki és az egyenlítői expedíciókról. a tudományos együttműködés új lehetőségeket nyújt a tihanyi kutatóknak arra, hogy az általa feltárt, s a hazai viszonyok között érvényes biológiai törvényszerűségeket merőben különböző sarki, illetve egyenlítői körülmények között vizsgálja.

farkas tiber az évek óta tartó kísérletei során a vizek élő szervezeteinek energiaforrásával, sajátos összetételű zsiranyagával foglalkozott, amelyek lényegesen eltérnek a szárazföldi állatok zsiranyagaitól. a különbség egyrészt kémiai összetételben, másrészt funkciójában mutatkozik meg. megállapította, hogy míg például a szárazföldi emlősök zsirja nyolc különböző savat tartalmaz, a vízi élőlények szervezetében 20-25 különböző zsirsav található. egyúttal választ adott arra a kérdésre is: hogyan jön létre ez a sajátos zsir szerkezet, s hogy milyen szerepet tölt be a vízi-élőlények, elsősorban a halak életében. a kísérletek szerint a halak fő táplálékai, a planktonrákok állítják elő a bonyolult savakat, amelyek legértékesebb tulajdonsága, hogy a zsir olvadáspontját szabályozzák. a hazai vizekben minél alacsonyabb a hőmérséklet, annál nagyobb a planktonrákokban található zsirsavak mennyisége. tehát ezek a parányi állatok „fűtik”, a velük táplálkozó halakat; az állatok termelt savak ugyanis nem engedik megfagyni a halak fő energiaforrását, a zsirt még jeges vízben sem. /mti/

Del

-4-

bb 5. nem kell félévenként meghosszabbítani az ideiglenes lakásbejelentést

1 tf/tr-lm la

1969. január 3.

a személyi igazolványokról szóló, 15 évvel ezelőtt született jogszabályt módosította a belügyminiszter most megjelent rendelete, amely szerint ideiglenes lakásba való jelentkezés a kijelentkezés időpontjáig érvényes. azokban az esetekben azonban, ha az ideiglenes lakóhelytől távol maradás időtartama meghaladja a 30 napot; ki kell jelentkezni az ideiglenes lakásból. a korábbi gyakorlat szerint az ideiglenes bejelentkezés csak hat hónapig volt érvényes; ezt követően az érdekeltektől állampolgároknak jelentkezniük kellett a rendőrségen, ahol kérésre meghosszabbíthatták az ideiglenes tartózkodást.

az ideiglenes lakosok legtöbbször munkahelyi alkalmaztatás miatt kérik a bejelentkezést. ugyanakkor sűrűn előfordul az is, hogy az ideiglenes lakhatást olyan körülmények teszik szükségessé, amelyeknek időtartamát előre nem lehet kiszámítani: például gyógykezelés, idős szülőkről való rendszeres gondoskodás vagy egyéb családi okok.

mivel országosan évente mintegy félmillióra tehető az ideiglenes be-, illetve kijelentkezések száma, a meghosszabbítási kötelezettség eltörlése sok utána járástól kíméli meg az érdekeltektől állampolgárokat, ugyanakkor tetemes adminisztrációtól mentesíti a rendőri szerveket is. jogszabályilag rögzített tudnivaló még az is, hogy az ideiglenes lakás végleges elhagyását - csak úgy, mint az állandó lakóhelyről való ugyanilyen távozást - 48 órán belül jelenteni kell a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságon, illetőleg a községi tanácsi szerveknél. /mti/

..-

bb 6. sváb bál a közgazdasági egyetemen

1 gj/tr-lm zs

1969. január 3.

a magyarországi német dolgozók demokratikus szövetsége január 11-én rendezte meg a hagyományos sváb bált a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen. a bál résztvevőit, vendégeit dr. wild frigyos, a szövetség főtitkára köszönti majd ezt követően pedig az ország különböző részeiből több mint 50 német-sváb képviselőtbe öltözött pár vonul fel.

/to lyt.köv./

Del

- 5 -

bb 6. /sváb bál ... 1. folyt./-lm

a műsorban közreműködik a taksonyi, a csolnoki, és a soroksári zenekar, a pilisvörösvári, a mecseknádasdi és a harsai nemzetiségi együttes, továbbá a soproni priber duó./mti/

bb 7. omnia kávészalonok nyílnak a fővárosban

1 kf/kf-lm 1e

1969. január 3.

az 1968. évi „kávéverseny”, egyik győztese kétségkívül az omnia volt. az élelmiszer- és vegycikkek csomagoló vállalat fél éve állította üzembe a nyugatnémet pörkölő automatát, amely féltve őrzött recept szerint készíti az ujfajta kávékeveréket. a rendszeres és ötletes propaganda is hozzájárult, hogy a pannónia szálloda és vendéglátó vállalat - valamennyi üzletében, a 13. kerületi és a 8. kerületi vendéglátó vállalat presszóiban már csak ezt a kávéfőzőt és sokan otthon is ezt fogyasztják. fél év alatt 120 vagonnyi fogyott belőle.

az ujfajta kávé sikeres és a megnövekedett igények nyomán a vállalat januárban újabb külföldi pörkölő automatát helyez üzembe, ezzel megkétszerezi kapacitását, - s ebben az évben már 550-600 vagon omnia, - az évi hazai kávéfogyasztásnak mintegy a fele - kerülhet forgalomba. az új géppel együtt jugoszláv és osztrák tasakokat is importál a vállalat a kávé csomagolásához.

a vendéglátóiparral együtt - a költségeket közösen fedezve - az első negyedévben megnyitják az első omnia kávészalonokat. a tervek szerint elsőként a rákóczi ut és a kenyérmező utca sarkán levő üzletet, valamint a szent istván körüli önkiszolgáló cukrászdát alakítják át erre a célra. omnia kávészalonok nyitnak a royal szállóban is./mti/

2eln

- 6 -

bb 8. sifelvonót építenek a sátoraljaujhelyi magashegyen

vid fm/tm-ju ká la

1969. január 3.

sátoraljaujhelyen a tanács és az üzemek anyagi támogatásával és a lakosság társadalmi összefogásával több mint tíz esztendővel ezelőtt kezdték meg a magashegyi „siparadicsom” építését. azóta az 512 méteres magashegy csúcán kilátótornyot, a fenyődűk ösvényein sifutópályákat, a meredek északi oldalon pedig óriás lesiklópályát, valamint a sportolók számára melegedőházat létesítettek.

a mintegy 1500 méter hosszú silesikló pályán - amelyre a feljutást ideiglenes felvonó könnyíti meg - az elmúlt években az uttorok téli olimpiáit bonyolították le. ez adta az ötletet hogy a siparadicsomot nemzetközi versenyek lebonyolítására is alkalmassá tegyék. a nyári hónapokban a zemlani erdőgazdaság dolgozóinak irányításával a fiatalok százai vettek részt a magashegy nyugati oldalán egy gyakorló ugrósánc, az északi oldalon pedig a meglévő mellett még két, 700-700 méter hosszú, lesikló pálya építésében. az utóbbiakban mintegy 80 százalékan már elkészültek. közben az észak-magyarországi áramszolgáltató vállalat, az erdészek és a fiatalok mintegy százezer forint értékű társadalmi munkával a rudabányászati uttól felvezették a villanyvilágításhoz szükséges vezetéket a melegedő házba, s így a sportolók a szilvesztert már villanyfény mellett tölthették a szépen berendezett épületben.

a villanybevezetése lehetővé tette, hogy hozzáfogjanak a csúcshoz kiinduló három lesiklópályát egyszerre kiszolgáló, végleges sifelvonó felszereléséhez. az új „silift”, terveit a budapesti mélyépterv zágy-brigádja társadalmi munkában készítette el, a szükséges berendezéseket pedig az ózdi szénbánya vállalat használaton kívül álló készletéből bocsátja az ujhelyiek rendelkezésére. az új felvonó, amely acéltartókra szerelt végkötélpályából áll majd, óránként 12 kilométeres sebességgel 400 sieslőt, vontat fel, a pálya legmeredekebb szakaszán a melegedő háztól a hegy csúcsáig. az új silift építését megkezték./mti/

2eln

- 7 -

bb 9. panaszkönyvbe írt be a betörő: nem nyílt a pánccs szekrény

1 bc/bc-ju zs la

1969. január 3.

fiatal emberek sorozatos bűncselekménye ügyében ítélték a ii.-xi.-xii. kerületi bíróság. knopf józsef segéd munkás - részben társalval többször is behatolt a rózsadomb étterembe, s készpénzt, élelmiszert, használati tárgyakat tulajdonított el. megkísérelték a pánccs szekrény feltörését is de eredménytelenül. emiatti mérgeüknek egyik fiatal ember a panaszkönyvbe írt bejegyzéssel is kifejezést adott. a xi., a xii. kerületben italboltokba, zöldséges üzletbe, magánlakásokba törtek be, s készpénzt, ingóságokat tulajdonítottak el.

bíróság knopf józsefet kétévi szabadságvesztésre ítélt és elrendelte a vele szemben korábban kiszabott nyolchónapi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását. varga péter segéd munkást egyévi és kéthónapi cs. zoltán fiatal korut egyévi, k. Mihály és k. László fiatal koruakat nyolchónapi szabadságvesztésre, egy további társukat pedig három-hónapi felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték. egyes elítélteket kártérítésre is kötelezett. /mti/

Del

-8-

bb. 10. falusi szerkesztőségek

vid-os/tné/ká/gy/la

1969. január 3.

Uj fogalom került nemrégiben a köztudatba: a tsz-sajtó. baranya megyében féltucat közös gazdaságnak jelenik meg üzemi lapja az új évben. a megye aprófalvas jellege miatt ugyanis egy-egy termelőszövetkezethez 4-5 község tartozik, s így a tagság folyamatos, részletes tájékoztatása csak a helyi sajtó révén oldható meg. a rendszeresen megjelenő tsz-újságok közlik a vezetőség, illetve a küldöttgyűlés határozatait, beszámolnak a legújabb eseményekről, az időszaki munkákról, egyúttal népszerűsítik a kiváló dolgozókat. a falusi szerkesztőségekben szövetkezeti gazdák készítik az egyes lapszámokat, rendszerint egy-egy hivatásos újságíró közreműködésével. a nyolcoldalas, fényképekkel illusztrált lapok költségeit a szövetkezet a kulturális alapról fedezi, s ennek megfelelően a tagok ingyen kapják a példányokat. a szövetkezeti demokrácia kiszélesítése érdekében a szerkesztőségek igyekeznek közreadni minél több dolgozó véleményét, kritikáját, javaslatát. /mti/

bb. 11. új mészégető épül ózdon

vid-fm/fné/ká/gy/la

1969. január 3.

az ózdi kohászati üzemekben lebontották a régi, gazdaságtalanul működő, elavult mészégető kemencéket. helyettük 15 millió forintos beruházással új, nagy teljesítményű mészégető kemencét építenek. a kohógáz-tüzelésű korszerű berendezés a tervek szerint ebben az évben elkészül, s abban évenként mintegy 30 000 tonna égetett mész állítanak elő, illetve ennyi salakképző anyagot termelnek az acél- és vasgyártáshoz. így a jövőben nem kell külső üzemektől nagy költségen vásárolni az égetett meszet. /mti/

8.25/gy 4c 10h

1120 Dny

- 9 -

bb. 12. 1969-ben olcsóbb és több lakkos lemezt kínál a mohácsi farostlemezgyár

vid-fm/gk/ká/gy/La

1969. január 3.

a mohácsi farostlemezgyár árleszállítással kezdte az új esztendő: január elsejétől a nyerslemezt 7,3 százalékkal, a színes lakkos felülettel ellátott farostlemez pedig 20 százalékkal olcsóbban adja. az ármérséklés feltételeit a gazdaságirányítás új rendszerének első évében elért eredmények teremtették meg: a mennyiségi előirányzat teljesítése, a minőség javítása, az első osztályú farostlemez arányának növelése. a lakkos farostlemeznel különösen számottevő, négyzetméterenkénti 10-13 forintos ármérséklést több műszaki intézkedés, technológiai módosítás tette lehetővé. így például a lakkok berendezés kapacitását 40 százalékkal növelték. a tőkés importból beszerzendő festék helyett olcsóbb, de kitűnő minőségű hazai festéket használnak, továbbá szórás helyett a takarékosabb önteljárással juttatják a lakkot a nyers farostlemez felületére. számítanak arra, hogy a kedvezőbb ár fokozza az érdeklődést, mivel az építő-, bútór- és járműipar nélkülözhetetlen anyaga a fényes, lakkos farostlemez. ezért kétmillió forintért újabb berendezéseket vásárolnak és így képesek lesznek a keresletnek megfelelően még többet előállítani.

a farostlemezgyár két termékét, a részben importanyag felhasználását igénylő,erezett nyomású és laminált farostlemez árát átmenetileg emelték. kísérletek folynak azonban a külföldi anyagok hazaival történő helyettesítésére, a termelési költségek csökkentésére./mti/

bb. 17. hatvanhárom millió forint szabalcsonban a sütőipar fejlesztésére

vid-fm/gk/ká/gy/La

1969. január 3.

szabolcs-szatmár megyében 1969-1970-ben vegyes erőforrásból 63 millió forintot költenek a sütőipar fejlesztésére. nyíregyházán, Kisvárdán, Nyírbátorban és Tarpán új sütőipari üzem létesítenek összesen 65 tonnás napi kapacitással, a bakta-lórántházi sütőüzem napi kapacitását pedig három tonnával bővítik./mti/

8.30/gy ke 10h
1130 Dm

-. -
- 10 -

bb. 13. cementcsőgyár épül selypén

vid-fm/gk/ká/gy/La

1969. január 3.

heves megye ipari fejlesztésének egyik idei újdonsága - a selypi azbesztcementcső-gyár - felépítéséről most döntöttek az illetékesek. az utóbbi években a lakásépítkezésekhez, a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok területeinek öntözéséhez, valamint a városok és községek vízhálózatának bővítéséhez nem lehetett elegendő nyomócsövet kapni. ezt a gondot igyekeznek enyhíteni azáltal, hogy selypén, a cementgyár területén profilbővítésként új azbesztcőgyárat építenek. a gyártáshoz szükséges különleges cement a Zagyva-parti Üzemben kellő mennyiségben és kiváló minőségben rendelkezésre áll, azbesztcőt pedig a Szovjetunióból vásárolnak. az üzemeltetéshez szükséges korszerű csőgyártó gépeket Olaszországból szerzik be.

a cement- és mészművek vállalat saját fejlesztési lapjából részben bankhitellel, mintegy 200 millió forintos előirányzattal - a tervek szerint - 1969. márciusában kezd meg az építkezést. előre láthatólag két éven belül átadják rendelkezésére a selypi azbesztcő-gyárat.

a termelési program szerint a Zagyva-parti Üzemben évenként mintegy 1 200 kilométernyi, különböző átmérőjű és rendeltetésű azbesztcövet gyártanak./mti/

bb. 14. csaknem a kétszeresére növelik a készáru termelést a székesfehérvári könnyűféműben

vid-os/tné/ká/gy/La

1969. január 3.

a székesfehérvári könnyűfémű készáru üzemét ez évben új csarnokokkal bővíti. a gyors ütemben növekvő keresletnek kívánna eleget tenni azzal, hogy az alumínium készáru termelést értékben a múlt évi 16-18 millió forintról 32 millió forintra növelik. a jól bevált alumínium gyártmányokon, a gyümölcszedő létrákon, állványokon és utjelző táblákon kívül olajkályha-fedő disztrácsot is gyártanak. ebből az év végéig mintegy 90 ezret adnak át a kereskedelemnek. az első 300 alumínium hidrofórtartályt hamarosan átveheti a gyártól a székesfehérvári finommechanikai vállalat. ercsi község rendelésére elkészült egy kisebb, valamint két nagyobb alumínium autóbusz-várócsarnok.

Kolyt. köv./
8.40/gy ke 10h
1130 Dm

- 11 -

bb. 14. /csaknem a kétszeresére... folyt./ gy

a készáru üzem berendezkedett a nyers alumínium színezésére is. a hazai szabaddalmi eljárással az aranysárgától a sötétbarnáig minden árnyalatban színezni tudják az alumíniumot, harmincezer színezett alumínium orsót szállítanak a nyergesújfalu viscosa gyárnak, a szegedi szálami gyár érlelő tornyához pedig több-száz négyzetméter színes alumínium-burkolatot készítenek./mti/

..

bb. 15. fokozzák az edzett járműveg gyártást

vid-cs/tné/ká/gy/la

1969. január 3.

az utóbbi három év alatt korszerű táblaüvedző üzem épült a salgótarjáni síkúveggyárban. 1967-ben kerekén 110 ezer, tavaly pedig 175 ezer négyzetméter, ugynevezett műszaki táblaüveget készítenek itt az autóbuszok, hajók, gépkocsik és vonatok üvegezéséhez. minthogy gyors ütemben növekszik az igény az edzett-járműveg iránt, a gyár az idén tovább növeli a gyártási kapacitást, a múlt évinél csaknem százezer négyzetméterrel többet, összesen 260 ezer négyzetméter edzett-járműveget készítenek salgótarjában. a korszerű edzőkémencékben nagyméretű hajított-edzett, ugynevezett autóbusz-panoráma, illetve szélvédő üveget is gyártanak./mti/

..

bb. 16. saválló acél helyett alumínium? - nikleál-korroziós munkabizottságot szerveznek

vid-cs/tné/ká/gy/la

1969. január 3.

országos nikleál-korroziós munkabizottság szervezését kezdte meg dr. bácskai gyula egyetemi tanár, a veszprémi nehézszeveg-
ipari kutatóintézet osztályvezetője, aki egyben a magyar kémikusok egyesületében a korroziós munkabizottság elnöke. a sugárzó anyagok korróziójával foglalkozó kutatók, illetve kutatások összefogására a cefracor francia korrozióvédelmi szervezet konferenciájának tapasztalatai készítették a neves magyar kutatót.

folyt./ köv./

- 12 -

8.50/gy 4e 10h
1130Dm

bb. 16. /saválló acél.... folyt./ gy

a francia szakemberek beszámolóiból ugyanis kiderült, hogy a sugárzó anyagok korrozió-védelméhez nem nyújthatnak megfelelő alapot az eddigi kísérletek. megállapították, hogy a fémek a sugárzás hatására megváltoztatják tulajdonságaikat, s így az ismert törvényszerűségek többé nem érvényesek rájuk. a leg-szembetűnőbb példa erre, hogy a közismerten könnyen korrodálódó alumínium a sugárzás hatására ellenállóbbá válik, ugyanakkor a saválló acél elveszti kiváló tulajdonságait. a párizsi tapasztalatokat összegezve, dr. bácskai gyula hangsúlyozza, hogy a hazai atomkutatások fejlesztéséhez, valamint a felépítendő paksi atomerőmű zökkenőmentes működése érdekében a korroziókutató szakembereknek is össze kell fogniok. az új munkacsoport feladata lesz a külföldi eredmények tanulmányozása és a tapasztalatok hazai felhasználása./mti/

..

bb. 18. a lottó e heti nyerőszámai

gk/11

1969. január 3.

a sportfogadási és lottó igazgatóság tájékoztatása szerint budapesten, a dallos ida művelődési otthonban megtartott első heti lottó sorsoláson a következő nyerőszámokat húzták ki:

9, 50, 67, 75, 78

hétfőn, január 6-án a lottó igazgatóság székházában megtartandó rendkívüli jutasorsoláson az 1. heti szelvények vesznek részt./mti/

..

- 13 -

11.10/11 4e 12h
1310Dm

bb. 19. Bregak napközi otthonát avatták Kaposváron

vid-cs/mná/ká/gy/hk

1969. január 3.

Kaposváron a városi pártbizottság, a városi tanács a hazafias népfront kezdeményezésére napközi otthoni létesítettek a város rászoruló breg lakosai részére. A megyeszékhely üzemeknek, vállalatoknak támogatásával berendezett kertés házban ötven magányos, idős ember részére teremtettek otthoni. A város első ilyen jellegű intézményét rostás károly, a városi tanács vb elnöke adta át rendeltetésének./mti/

bb. 20. téli „csibejáratok”, Csongrád megyében

vid-cs/mná/ká/gy/hk

1969. január 3.

A hódmezővásárhelyi állami gazdaság korszerű baromfi-telep üzemében megkezdődött az új idény. Pénteken indították utnak az új év első szállítmányát, 12 000 pelyhes kocsibét a szentesi május 1. tsz-be és a szegedi állami gazdaságra. A keltetőgépekből kikerülő csibék fűtött gépkocsikon utaztak rendeltetési helyükre. A gazdaság Csongrád és Békés megye 10 tsz-ével, illetve állami gazdaságával kötött szerződés alapján az idény több mint 900 000 napos csibét értékesít. A hazai piacon legkelendőbb, gyorsan fejlődő gödöllői 65-ös hushibrid fajtát szaporítják el a vidéken a 17 keltetőgépük folyamatos üzemeltetésével./mti/

bb. 21. 40 000 gyermek a budapesti napköziben - fővárosi pedagógusok tanácskozása

ti hi/ik/zs/gy/hk

1969. január 3.

A budapesti napköziotthonok nevelő munkáját, feladatairól kezdődött kétnapos tanácskozás pénteken a fővárosi tanács klubjában. Juhász Lászlónak, a pedagógusszakszervezet budapesti bizottsága titkárának megnyitóját után mezei Gyula, a fővárosi tanács oktatási főosztályának vezetője elmondta, hogy a napköziotthonok a budapesti általános iskolás gyermekek évről-évre növekvő hányadát foglalkoztatják a tanítási időn kívül. Jelenleg a 154 000 budapesti általános iskolás közül körülbelül 40 000 részesül napköziotthoni ellátásban. Az intézmény iránti igények növekedését javarészt az indokolja, hogy az általános iskolások 81 százalékának az édesanyja is dolgozik. A munkába állás növekvő arányát mutatja, hogy az alsótagozatos tanulóknál 3 százalékkal nagyobb az anyák foglalkoztatottsága, mint a felsőtagozatosoknál. Ennek ellenére nincs különösebb zsúfoltság a napköziben, egy csoportban átlagosan 26 gyermeket foglalkoztatnak.

/folyt. köv./

12.30/gy ke 23/

13.00 Dny

- 14 -

bb. 21. / 40 000 gyermek... folyt./ gy

az új lakótelepeken, ahol aránylag sok a gyermek, mintegy 10 százalékkal magasabb ez a szám, másutt viszont még a huszat sem éri el.

A napköziotthonok legfőbb feladatai közé tartozik a gyermekek önálló tanulásának elősegítése, az egészséges életmódra nevelés, továbbá a helyes szokások kialakítása. A főváros 1 500 napközis nevelője számára évről-évre biztosítják a rendszeres továbbképzés lehetőségét.

A beszámoló után több korreferátum hangzott el. Szombaton szekciósüléseken folytatódik a tanácskozás./mti/

bb. 23. Nikex meddőhányó feldolgozó berendezések Törökország részére

i sl/tr/le/gy/hk

1969. január 3.

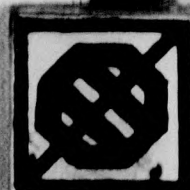
A tatabányai szénbányák és a Nikex külkereskedelmi vállalat szerződést kötött a török állami szénbányákkal két Nikex rendszerű meddőhányó feldolgozó berendezés szállításáról. A berendezések alkalmasak arra, hogy az évtizedek során felhalmozódott meddőhányók 14-18 százalékos szénttartalmának nagy részét kivonják; az így nyert szén fele annyiba kerül, mint ha azt a föld mélyéből hoznák fel. A tatabányaiak szabadalma alapján ilyen berendezések Magyarországon, Lengyelországban, továbbá Angliában működnek, saját gépeit Anglia magyar licenc alapján maga gyártja. A török állami szénbányák szakemberei tavaly mindegyik országban a helyszínen tanulmányozták a berendezések működését és kedvező tapasztalataik alapján került sor az üzletkötésre.

A Magyarországtól vásárolt gépekkel a fekete tenger partján elterülő zonguldak szénmedencében felhalmozódott meddőhányóból vonják majd ki a rendkívül értékes, hat-hétezer kalóriás szenet. A Nikex és a tatabányai szénbányák a többszáz ezer dollár értékű berendezés és a hozzájuk tartozó pótalkatrészek szállítását 1970 elején kezdi meg./mti/

13.00/gy

- 15 -

13.00/gy
14.00 Dny

bb. 22. időjárásjelentés

tr/11

1969. január 3.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken délelben:

sokfelé havazás

a szovjetunió európai területein nagykiterjedésű, rendkívül magas légnyomású képződmény helyezkedik el. ennek déli részén keleti, észak-keleti széllet a magasban enyhe és páradus levegő áramlik közép-európában lévő hideg léggárna fölé. hatására a fekete tenger és a kárpát medence térségében tartós havazások alakultak ki, a hideg fokozatos mérséklődésével együtt az alpok vidékéről és a cseh medencéből ónos szitálást és havasesőt jelentettek.

hazánkban csütörtökön borult, párás idő volt. elsősorban a nyugati megyékben többfelé havazott. a reggel beérkezett jelentések szerint nagyobb csapadék a nyugati határszélén hullott, mennyisége általában 5-8 milliméter között volt, de kőszegről 11 millimétert jelentettek. a hőmérséklet napközben sopronban és környékén 0- mínusz 4, máshol mínusz 4 - mínusz 10 fok között alakult ki. pénteken hajnalban északnyugaton mínusz 4- mínusz 8, az ország többi részén széles területi eloszlásban mínusz 8. mínusz 16 fokig hűlt le a levegő. délelőtt borult idő volt, sokfelé erősen havazott. a hőmérséklet 11 órakor mínusz 4- mínusz 8 fok között változott.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke mínusz 7.6 fok volt, mínusz 6.4 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 4 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

várható időjárás szombat estig: erősen felhős, párás, hideg idő, sokfelé havazással. mérsékelt, időnként élénk északkeleti, keleti szél. helyenként hófúvások. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 5- mínusz 10, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton mínusz 2- mínusz 7 fok között.

a duna vízállása budapestnél 117 cm. /mt1/

- 16 -

13.05/gy

15/82
1400 Dm

bb. 24. árokba csuszott a lovaskocsi - meghalt a hajtó

tr/zs/gy/hk

1969. január 3.

a békés megyei gerla község határában gerge ly jános, 68 éves tsz-fogatos, a helyi magvető tsz kétfogatu lovaskocsiját figyelmetlenül hajtotta. a kocsival az árokba csuszott, s a szerencsétlen ember olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. /mt1/

..

bb. 25. csuklós autóbusszokkal bővült a székesfehérvári aköv gépparkja

vid-cs/mné/ká/gy/hk

1969. január 3.

a székesfehérvári 14. aköv a múlt évben 46 autóbusszt selejtezett ki, s most ezek helyett nagyrészt modern csuklós autóbusszokat kapott, amelyeket a megyeszékhelyen, valamint egyes rövid távolsági járatokon kitűnően használhatnak. pénteken kilenc kis autóbussz is érkezett a 14. aköv-höz. ezeket a vidéki bánya- és iparvállalatok munkásjárait állítják forgalomba. /mt1/

..

bb 34. gázrobbanás a hajduszoboszlói lánygimnázium kollégiumában - két súlyos sérült

tr-ju zs hk

1969. január 3.

a hajduszoboszlói lánygimnázium kollégiumában csizmadia katalin 27 éves tanárnő a szobájában lévő cserépkályhába be akart gyújtani. a begyújtáskor azonban gázrobbanás történt, - jóllehet a kályha nem gázfűtésű, s csizmadia katalin és az épületben tartózkodó tornyai sándor 55 éves fűtő, hajduszoboszlói lakos életveszélyes sérülést szenvedett. a robbanás következtében a kollégium épülete súlyosan megrongálódott. az anyagi kár jelentős. a rendőrség műszaki szakértők bevonásával folytatja a vizsgálatot. /mt1/

..

15.25/ju

-17-

15/82
16/2

bb 26. módosították a mezőgazdasági üzemek kedvezményeinek és támogatásának rendszerét

1 jf/tr-lm 1e

1969. január 3.

a pénzügyminiszter és a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter együttes rendelettel módosította a mezőgazdasági üzemek kedvezményeinek és támogatásainak rendszeréről szóló korábbi rendeletet. a módosítás nagy súlyt helyez a szarvasmarhatenyésztés támogatásának növelésére, ugyanakkor egyes mezőgazdasági termeléseszközöknél csökkenti a kedvezményeket.

a szarvasmarhatenyésztés és tartás fokozottabb ösztönzésére a mezőgazdasági termeléseszközök az előhasi üszők borjait után az eddigi 2000 forinton felül további 2500 forint támogatást kapnak. a háztáji tehénállomány csökkenésének ellensúlyozására igen fontos a közös gazdaságok tehénállományának gyorsabb ütemű növelése. ennek érdekében mondja ki a rendelet, hogy az 1968 március 31.-i bázislétszámhoz viszonyított növekedés esetén tehénenként ötezer forint támogatás illeti meg a tsz-eket. a rendelet kimondja azt is, hogy a falusi tejellátás javítása érdekében ezentúl a szarvasmarha-tartáshoz tartozó létesítménynek kell tekinteni a tejkezelés, feldolgozás és értékesítés célját szolgáló épületeket is; így ezek létesítéséhez 70 százalékos ártámogatást lehet nyújtani.

az eddigi 50 százalékos mértékű gépjavitási díjkedvezmény - a rendelet értelmében 23 százalékra csökkent. erre a módosításra azért volt szükség, mert a nagygépjavitási kedvezmény arra ösztönözte az üzemeket, hogy az erőgépeket az indokoltnál hosszabb ideig használják. a gépjavitás, a díjkedvezmény csökkentésével megtakarított összeg nagyobb részét az ottani szarvasmarhatenyésztés támogatásának növelésére más részét pedig a kedvezőtlen adottságú tsz-ek megkülönböztetett támogatására fordítja. a rendelet utal arra is, hogy a „lefutó”, korszerűtlenné vált mezőgazdasági gépek üzemben tartása nem kívánatos. a kereskedelmi vállalatok és az üzemek később majd közzéteszik a korszerűtlenné ítélt gépek listáját; az ilyen gépek pótalkatrészbiztosítása és javítása után járó ártámogatás 1969 december 31-re teljesen megszűnik.

/folyt.köv./

15.45/lm

- 18 -

15.50
16.25

bb 26. /módosították... 1. folyt./-lm

az elmúlt év tapasztalata, hogy a mezőgazdasági építkezések, beruházások meglehetősen elhúzódnak. a munkák gyorsítására a rendelet kimondja, hogy az építési beruházást az okirat kiállításától számított hat hónapon belül meg kell kezdeni és két éven belül be kell fejezni.

a rendelet néhány, a gazdálkodás jövedelmezőségével kapcsolatos módosítást is tartalmaz. így például az ültetvénytelepítések támogatásánál változást jelent, hogy a bogycsok esetében 5, egyéb gyümölcsöknél 10 holdnál kisebb telepítéshez ártámogatás nem nyújtható.

a műtrágyának és a növényvédőszernek a mezőgazdasági üzemek által számításba vehető ára nem változik./mti/

..-

bb 27. külföldi licencek alapján új hazai mezőgazdasági gépek

1 jf/j-lm 1e

1969. január 3.

a budapesti mezőgazdasági gépgyár az idén olyan géptípusok gyártására rendezkedik be, amelyek jó része hiánycikknek számít a mezőgazdaságban. még 1967 év őszén kis sorozatban bocsátotta ki a gyár a francia licenc alapján készített braud-féle kukorica-csőtörő adaptert; ebből rövidesen többszázat adnak át a kereskedelemnek. ugyancsak francia licenc alapján látnak hozzá a napraforgó adapter előállításához, a sorozatgyártás nagyságrendjét az igényektől teszik függővé. minthogy a jugoszláv minta alapján gyártott zma-j kukoricabetakarító gép a gyakorlatban már beváltotta a hozzá fűzött reményeket, ebből a típusból is növelik a gyártás mennyiségét. újdonság lesz az ndk gépiparával együtt kifejlesztett növényvédő-gép sorozat, és a kisebb szériában, egyelőre csak nagyüzemi próbákra készülő sorköz-vegyszerező berendezés, amellyel a hazai mezőgazdaság is megkezdheti a nagyhatású gramoxon és reglone készítmények kiszórását./mti/

..-

15.50/lm

- 19 -

15.50
16.25

bb 28. rendelkezés a vizgazdálkodás ágazati szintű tervezéséről

1 sb/tr-ju ir hk

1968. január 3.

az országos vizügyi hivatal elnöke az országos tervhivatalal egyetértésben új rendelkezést adott ki a vizgazdálkodás ágazati szintű tervezéséről. korábban az országos tervhivatal állította össze, s az ovh csak véleményezte az ágazati tervet. az új rendelkezés szerint a vizgazdálkodás egységes gazdaságpolitikai irányítása, valamint a többi ágazatokkal és a tanácsokkal összehangolt fejlesztése érdekében ezután az ovh dolgozza ki a hosszú-, közép- és rövidtávú ágazati tervjavaslatot. összefoglalja tehát az országban végzett összes vizgazdálkodási tevékenységet, függetlenül attól, hogy ezeket szervezetenként melyik ágazathoz tartozó vállalatok, vagy intézmények végzik. a tervjavaslat kiterjed a vízkészletek teendőire, a fejlesztés műszaki és gazdasági összefüggéseire, az ágazati gazdaságirányításra, a megvalósítás közgazdasági eszközeire, az egyszeri és a folyamatos költségekre, és a várható népgazdasági eredményekre.

a vizügyi igazgatóságok gyűjtik össze a működési területhez tartozó megyei tanácsoktól, vizgazdálkodási tárulatoktól, vállalatoktól, termelészövetkezetektől és más gazdálkodó szervezettől a fejlesztési javaslatokat, információkat. ezeket összesíti, kiegészíti az ovh, majd a vizgazdálkodási ágazat javaslatát a népgazdasági terv kidolgozása során az országos tervhivatal és a pénzügyminisztérium rendelkezésére bocsátja. ezzel a módszerrel első alkalommal a vizgazdálkodás negyedik ötéves tervjavaslatát készíti el. az ágazati területi javaslatának kidolgozásához szükséges részletes módszertani utmutatót január végére kapják meg a vizügyi igazgatóságok, s ez év első felében fejeződik be a negyedik ötéves terv országos vizgazdálkodási tervezetének összeállítására. /mti/

--

bb 29. garázdaságért egy évi szabadságvesztés

vid-fm/tné-ju ká hk

1969. január 3.

lopásért, rablásért, garázdaságért és más bűncselekményekért már több mint tizszer büntették meg Kozák János 42 éves miskolci lakost, aki az egyik helybéli magánfuvarosnál lóhajtóként dolgozott. lakóhelyén, Miskolcon, a Gizella utca 13. szám alatti épületben nap mint nap durva módon zavarta a lakók nyugalma, s nem egyszer tett leg is bántalmazta őket.

/ folyt. köv. /

15.55/ju

16⁰⁰ / 20
16³⁰

-20-

bb 29. / garázdaságért... 1. folyt./-ju

idős édesapját is megverte, állandóan rémületben tartotta, elvisekelhetetlen magatartása miatt a lakók - szüleivel egyetértésben - a bírósághoz folyamodtak, hogy a lakásból eltávolítsák. a bíróság helyet adott a kérésnek és elrendelte a durva, közösségteljes magatartást tanúsító garázda ember eltávolítását, de Kozák nem tett eleget a felszólításnak.

a miskolci járásbíróság folytatólagosan és visszaesőként elkövetett garázdaságért vonta felelősségre és Kozák Jánost egy évi szabadságvesztésre ítélte, továbbá a közügyek gyakorlásától ugyanennyi időre eltiltotta. /mti/

--

bb 30. új üzemet avattak mezőkeresztesen

vid-cs/mné-ju ká hk

1969. január 3.

a vidéki ipartelepítési program során pénteken új üzemet adtak át a borsod megyei mezőkeresztes községben. a nagyalföldi kőolajtermelő vállalat egykori irodaházában és munkásszállásán a budapesti konfekciósipari ktsz rendezett be kis ruhagyárat. az épületek átalakítására a helyi tanács 700.000 forintot, a szakszerű termelés megszervezéséhez szükséges berendezésekre pedig a ktsz csaknem kétmillió forintot költött. az új üzemből mezőkeresztesről, továbbá mezőnyárádról és mezőnagyimhályról mintegy 200 asszonyt és leányt foglalkoztatnak. a munkásgárda a betanítás első időszakában különböző munkaruhákat, a szakma megfelelő elsajátítása után pedig férfi és női kabátokat és egyéb divatcikkeket készít. /mti/

--

16.00 /ju

16⁰⁰ / 20
16³⁰

- 21 -

bb 31. a tanácsköztársaság jubileumára meghirdetett miskolci zene pályázat eredménye

vid-fm/tné-ju ká hk

1969. január 3.

miskolc megyei jogú város tanácsának művelődésügyi osztálya a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója tiszteletére zenei pályázatot hirdetett, amelyre az ország különböző részéből 14 kórusművet küldtek be.

a zsüri úgy döntött, hogy az első díjat nem adja ki, s helyette két második díjat adományoz. az egyiket a „salvitur acris hiems”, jellegű pályamű, - amelynek szerzőjét még nem sikerült megállapítani, - a másodikat pedig borgulya andrás „nem én kiáltok”, című kórusműve kapja. harmadik díjjal jutalmazták ribári antal „a jelenés”, című művét. különdíjat kapott balázs árpád „tavaszi himnusz”, szelényi istván „sárból vert ének”, székely endre „hát kiáltis te!”, című kórusműve.

a díjnyertes műveket március 22-én miskolcon, a tanácsköztársaság kikiáltásának félszázados jubileuma alkalmából rendezendő diszhangversenyen mutatják be a miskolci énekkarok. /mti/

bb 33. tizenhétéves fiút ölt a pisztolytöltény

tr-ju zs hk

1969. január 3.

a somogy megyei zákány községben kránicz józsef, 17 éves ipari tanuló - barátja lakásának teraszán - egy sportpisztolytöltényt kapott. a töltény elsült, s a lövedék kránicz józsef fejébe fúródott. a szerencsétlen fiatal ember sérülésébe belehalt. a tragikus baleset körülményeit a rendőrség műszaki szakértők bevonásával vizsgálja. /mti/

16.15/ju

16.15/ju

16.15/ju

-22-

bb 35. erős havazás a nyugat-dunántúlon - új vadmentő dombok gemencen - lovasszánokon hordják az eleséget a körös-vidéki vadetetőkhöz

ö vid-cs/tné-lm ká

1969. január 3.

a péntekre virradó éjszaka erős havazás kezdődött nyugat-dunántúlon. a déli órákban már 8-10, egyes helyeken 12-15 centiméteres hótakaró fedte a vasi tájakat. a megye fő utvonalaiban nyolc sószóró gépkocsi és 12 hóeke dolgozik. az autóbusszállások vonalaiban nyolc homokszóró kocsi csökkenti a sikosságot s ennek tulajdonítható, hogy a nap folyamán csak kisebb késések fordultak elő a megye 80 autóbussz-vonalán. a vasutvonalakon eddig nem okozott fennakadást a havazás.

a gemenci állami erdő- és vadgazdaság ártéri erdeiben, a vízügyi igazgatóság közreműködésével, újabb vadmentő dombokat építenek. ősz óta eddig öt, egyenként 200 méter hosszú töltés-szakaszt építettek, amelyek mindegyikén körülbelül 200 nagyvadtalálható vadetetőt a dunai árvizek vagy a jégtorlaszok okozta károkozások idején. az új évben további öt „vadszigetet”, emelnek. a körösvidék apróvadban gazdag tájain a fácánok, foglyok, nyulak, őzek és dímvadak kondíciója jobb mint az utóbbi évek bármelyikében volt. a vadásztársaságok és az erdészetek a vadetetők százait állították fel, hogy az értékes vadfélék a havas, zuzmarás időben is megfelelő táplálékot találjanak. a pénteken kezdődött újabb havazást követően lovasszánokon, szekereken nagy mennyiségű takarmányt hordtak ki a vadetetőkhöz. a nagyvadász területeken lucernaszenával rakták meg a rácsokat, a fácánok és foglyok számára pedig pelyvával kevert ócsut szórtak ki. /mti/

bb 36. tavasz a szombathelyi kertész tsz-ben

vid-cs/mné-lm ká

1969. január 3.

a szombathelyi kertész termelőszövetkezetben az új év első munkanapjain hozzáfogtak a zöldségfélék előhajtásához szükséges tápkockák üzemi gyártásához. a közös gazdaság saját berendezésén a következő hetekben mintegy 200 000 tápkockát készítenek a kertészek. ugyanakkor megkezdték a paprikapalánták áttüzdelését az első néhány ezer tápkockába és hamarosan sor kerül a zsenge paradicsom és káposzta palánták tüzdelésére is. a szövetkezet 14 000 négyzetméter a lapterületű üvegházban kelnek a magvak, erőteljesen fejlődnek a legkorábbi zöldségfélék palántái. az üvegházakban 10 000 sansevieria laurenti szállításra kész állapotban várja az exportőrök gépkocsijait, ezenkívül 50 000 phönix- és legyezőpálma-csemetét nevelnek ugyancsak külföldi megrendelésre. /mti/

16.26/lm

- 23 -

16.26/lm

17.02

bb 32. a város- és területrendezés koordinálására megyei főépítészt neveznek ki a tanácsok

1 sb/tr-Lm 1e

1969. január 3.

a kormány a napokban határozatot hozott, amelyben jóváhagyta, hogy az építésügyi és városfejlesztési miniszter megszünteti az évm területi főépítési intézményt. a kormány azonban szükségesnek tartja, hogy a városfejlesztés és a területrendezés koordinációs feladatainak ellátására megyei, illetve megyei jogú városi főépítészmunkakört létesítsenek a tanácsok végrehajtó bizottságai. ez az új intézkedés a korábbinál lényegesen nagyobb támogatást nyújt a város- és területrendezés fejlesztéséhez, hiszen több mint kétszeresére - 11-ről 23-ra növeli a területi főépítészek számát. ugyanakkor az az intézkedés, amely a főépítési munkakört a minisztériumtól a tanácsi szakigazgatásba utalta, azt is lehetővé teszi, hogy a szokásos engedélyezési eljárásokkal egyidőben többet foglalkozzanak a tanácsok a területrendezés távlati elgondolásainak kialakításával, a helyi igazgatási és fejlesztési munkák összehangolásával. /mtl/

bb 37. mezőgazdasági bemutató üzemek szolnok megyében

vid-cs/mné-Lm ká

1969. január 3.

szolnok megyében kijelölték azokat a tsz-eket, illetve állami gazdaságokat, amelyek 1969-ben bemutató üzemekként tevékenykednek. a most 20 éves tiszaföldvári lenin tsz például az üzemszervezés, gépesítés legjobban bevált módszereit és az állattenyésztők díjazási rendszerét ismerteti meg a környékbeli gazdaságokkal. a törökszentmiklósi aranykálász tsz a korszerű nagyüzemi öntözést, másrészt, - üzemi laboratóriuma segítségével, - a tudományosan megalapozott talajművelést és növénytermesztést népszerűsíti, a karcagi lenin tsz a rizstermesztésben, a jászboldogházi aranykálász tsz pedig a szarvasmarha tenyésztésben szerzett évtizedes tapasztalatait adja közre. a bemutatóüzemek listáján számos kísérleti intézet és állami gazdaság is szerepel. a kijelölt gazdaságokban többször rendeznek tapasztalatcseréket és bemutatókat. /mtl/

16.32/Lm

- 24 -

16.40/mo
17.2

bb 38. németh gyula karmester

k ol/gk-Lm zs

1969. január 3.

pénteken bulgáriába utazott. különböző bolgár városokban vezényli a helyi szimfonikusokat, a koncertek műsorán francia szerzők nagyzenekari művei szerepelnek. /mtl/

bb 39. anna moffo

k ol/gk-Lm zs

1969. január 3.

a világhírű olasz operaénekesnő budapestre érkezett. a vendég szombaton a lammermoori lucia címszerepében mutatkozik be, szerdán pedig a traviata főszerepében lép fel az erkel színházban. ez utóbbi előadáson partnere - alfred alakítója - ilosfalvy róbert lesz. /mtl/

bb 40. európai diákkonferencia budapesten

1 di/gk-Lm zs

1969. január 3.

budapesten tartják a 9. európai diákkonferenciát. a demokratikus ifjúsági diákszövetség új székházában szombaton kezdődik a tanácskozás, amelyre a kontinens valamennyi nemzeti diákszervezetét meghívták, s a szervezetek mintegy száz képviselőjét várják.

a január 4-től 7-ig tartó konferencián két kérdést tűznek napirendre: 1. az európai diákok és diákszervezetek szerepe az európai béke és biztonság megteremtésében, az imperialista agresszív és fasiszta elnyomás ellen küzdő diákok és diákszervezetek támogatása európa kritikus pontjain - spanyolországban, portugáliában és görögországban -, valamint a közel-keleten és ázsziában; 2. a fejlődő országok ösztöndíjainak fogadása és helyzete Európában. /mtl/

16.46/Lm

- 25 -

16.40/mo
17.2

bb 41. párt- és tömegszervezeti székházat avattak makón

vid-fm/tné-lm ká

1969. január 3.

pénteken ünnepélyesen felavatták a makói új párt- és tömegszervezeti székházat. a váosközponttól távol eső újváros nevű lakónegyedben emelt középület makói lakosságának társadalmi összefogásával épült. a mintegy kétmillió forint értékű létesítményen 36 üzem és termelőszövetkezet dolgozói összesen 25 ezer óra társadalmi munkát végeztek. a városnegyed párt- és tömegszervezetei ezentúl itt tartják rendezvényeiket. a nagyterem filmvetítésekre is alkalmas, ezenkívül klubot, könyvtárat rendeztek be az új székházban. /mti/

bb 43. tizenhét ország szakemberei előtt vizsgázt az új magyar izotóptemető módszer

vid-cs/mné-lm ká

1969. január 3.

a veszprémi magyar ásványolaj és földgázkiszérleti intézetben kidolgozott új izotóptemetési módszer 17 ország szakemberei előtt vizsgázt dubnában, az unesco atomenergia ügynökségének szimpóziúmán. a nagyszabású szakmai konferenciáról a napokban érkezett haza dr. mózes gyula osztályvezető és két tudományos kutató. az mti munkatársának adott tájékoztatójukban elmondották, hogy kutatási eredményeikkel nemzetközi sikert arattak. az unesco atomenergia ügynöksége egy évvel ezelőtt azzal a feladattal bízta meg a máfki kutató gárdáját, hogy tökéletesítsék a sugárzó hulladékanyagok temetési eljárását. a hulladék izotópok ártalmatlanná tételére már az első évben csaknem véglegesen kidolgozták az új eljárást. az eddig is sikerrel alkalmazott bitumenbe ágyazási módszert tökéletesítették, s ezzel biztonságosabbá és olcsóbbá tették a korábbi bonyolult munkafolyamatot. az új eljárás szerint, egyetlen berendezéssel egy munkafolyamatban végzik el a sugárzó részecskék bitumenbe ágyazását, robbanási veszély nélkül. a fővábbiakban azt vizsgálják meg, hogy milyen a beágyazott sugárzó anyagok optimális koncentrációja, amely mellett a tengervizek mélyén elhelyezett tömböket évtizedek múltán sem veszélyeztetni a kioldódás. a tanácskozáson elfogadták a máfki ideai kísérleti tervét, munkaprogramját, s most már nemzetközi érdeklődéstől kísérve folytatják munkájukat az unesco megbízásából. /mti/

17.30/lm

- 26 -

17.30
18.00

bb 42. a burmai unió

gk-lm zs

1969. január 3.

függetlensége 21. évfordulója alkalmából losonczi pál, az elnöki tanács elnöke és focik jeno, a minisztertanács elnöke táviratban üdvözölte ne win tábornokot, a burmai unió forradalmi tanácsa és minisztertanácsa elnökét.

péter jános külügyminiszter u thihan külügyminiszternek küldött üdvözlő táviratot. /mti/

-.-

bb 44. megérkeztek jugoszláviai támaszpontjukra a magyar jégtörő hajók - vegyszeres hóolvasztás a pályaudvari váltóknál - készenlétben budapesten 210 hótakarító gép - rekord gázfogyasztás - munkaerőhiány a bkvnál - ritkábban közlekednek az autóbuszok

ö hbj-sb/gk-lm 1e

1969. január 3.

az enyhülés megérkezett ugyan a kárpát-medencébe, de a pénteki jelentések szerint a folyók jegesedésében még nem hozott változást. a budapestről bajára küldött jégtörő hajóknak sikerült „átcsuszniuk”, az ordasi gázló 500 méter hosszú, de nagyon sekély szakaszán és megérkeztek rendeltetési helyükre. pénteken apatin térségében elfoglalta támaszpontját a jugoszláv duna-szakaszra küldött négy magyar jégtörő hajó is. szombaton pedig - a jugoszláv vizügyi szolgálat kívánságának megfelelően - megkezdik a munkát, segítik a zajló jég levonulását.

pénteken székesfehérvár, kiskunhalas, kecskemét és budapest térségéből jelentettek a máv pályafenntartás hóügyeletére kisebb havazásokat, és a pályafenntartási szolgálat rögtön intézkedett a váltók takarításáról. egyelőre, kísérletképpen az egyik nagyobb budapesti és vidéki állomáson elrendelték a váltóknál a vegyszeres hóolvasztást. bár a meteorológiai intézet még nózisa biztató, szombatra virradó éjjel budapesten mintegy 200 pályamunkás tart ügyeletet, a vidéki pályaudvarokon pedig a vasúti munkásszálásokon tartanak készenlétet.

/folyt.köv./

17.45/lm

- 27 -

18.00
18.00

bb 44. megérkeztek jugoszláviai ... 1. folyt./-ju

Ónos eső szitált, gyöngén havazott budapesten pénteken, s emiatt szinte egyik órától a másikra, - a szokásostól eltérően nem annyira budán, mint inkább pesten - csuszóssá váltak az utak, a fővárosi köztisztasági hivatal 30 szórógépe péntek reggeltől szünet nélkül szórta szórt homokkal a főutvonalakat. Egyelőre a hivatal uttisztító munkásai és a gépek győzik a munkát, úgyhogy alkalmai hó munkások felvételére nem került sor. A hivatal amikor 210 hótakarító gépet indíthat utnak, - ezek állandóan kész állapotban állnak, amennyiben bármelyik autóbusszvonalon sikossá válna - a bkv fődiszpécserének kérésére - a homokszóró gépek azonnal a veszélyeztetett utszakokra indulnak. A bkv és a fővárosi köztisztasági hivatal között jó együttműködés alakult ki, s ennek köszönhető, hogy csuszósság miatt alig szünetelt a forgalom még a meredek hegyi utvonalakon is.

Sajnos, az együttműködés ellenére is az utazóközönség sok vonalon sokat panaszkodott a forgalomra pénteken, mert a szokottnál ritkábban közlekedtek az autóbusszok és a kocsik zsúfoltak voltak. Mindezt nem az utviszonyok okozták. A bkv forgalomirányítójának véleménye szerint is jogosak voltak az utasok panaszai, de sajnos a vállalat a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudta ezeket teljesen orvosolni. Kevés az autóbusszvezető és a kalauz. Már korábban is éreztette hatását a létszámihiány, az utóbbi napokban azonban a szokottnál több a beteg. Még a délutáni csúcsforgalom idején is szép számmal vesztegeltek a garázsokban autóbusszok, mert nem volt elég autóbusszvezető, illetve kalauz. Egyes vonalakon ritkítani kellett a járatok számát. Ezen túlmenően - bár az időjárás enyhült, s az utakat szórták, a csuszás veszélye is fennállt, ez óvatosabb vezetést követelt és még mindig gyakoriak voltak a légvezeték dugulások is.

A gázművek is összeállította statisztikáját a hidegről. A napi 8.4 fokos átlaghőmérséklet mellett rekord mennyiségű gázt fogyasztottak csütörtökön a budapestiek: az ötezer kalória értékű gázból 1,922 000 köbmétert használtak fel. Reggel 9 és 10 óra között volt a legnagyobb az igény, egy óra leforgása alatt 119 000 köbmétert szolgáltatott a gázművek. Péntekre enyhült az időjárás, a gázművek vezetőinek véleménye szerint azonban a fogyasztás pénteken is megközelítette az előző napit, mert nagyon áthűltek a falak és a fűtéshez továbbra is sok energia szükséges.

/ folyt. köv. /

18.10/ju

-28-

18¹⁵
18⁴⁰

bb 44. / megérkeztek... 2. folyt./-lm

A fűtéssel kapcsolatos panaszok orvoslását a gázművek most is még a bejelelés napján megkezdte, s a hibát majdnem minden esetben rögtön ki is javítja, ha a készüléknél jelentkezik a baj. Ha azonban tíz, husz vagy esetleg ötven méter hosszú gázvezetékkel kell kicserélni, akkor aznapra nem minden esetben sikerül fűtési lehetőséget teremteni. A szerelők azonban nem hagyják abba a munkát addig, míg a vezeték nem hozták rendbe, még a szabad szombatokon és a vasárnapokon sem. /mti/

bb 45. szakértői bizottság vizsgálja a répcelaki robbanás okát - több sérült rövidesen elhagyja a kórházat

vid-fm/tné-lm ká

1969. január 3.

Pénteken szakértői bizottság kezdte meg a csütörtök délutáni répcelaki szénsavgyári robbanás okának vizsgálatát. Mint ismeretes, a szabadban levő cseppfolyós széndioxid-tároló tartályok robbantak fel eddig még nem tisztázott okokból. A nagy nyomás alatt álló tartályok robbanása hatalmas detonációval járt. Kár keletkezett a környező épületekben, megsérült a gyárkémény, a kazánház, romba dőlt a csővázas raktár. A laboratórium ment tönkre leginkább, ezért az áldozatok zöme vegyész-mérnök, laboráns, technikus. Az anyagi kár jelentős.

A szombathelyi markusovszky kórház balesetsebészeti osztályának főorvosa dr. Tiborcz Sándor pénteken a kora délutáni órákban közölte, hogy a náluk kezelt hét sérült közül kettőnek az állapota életveszélyes, öten néhány nap múlva elhagyják a kórházat. A sárvárott ápoltak közül egy sérültnek az állapota aggályos. A mentés éjszaka is folytatódott: az áram nélkül maradt gyárban az agregátor szolgáltatatta árammal vi lágitottak. /mti/

18.15/lm

- 29 -

18²⁰
me

bb 46. komócsin zoltán látogatása vas megyében

vid-fm/tné-lm ká

1969. január 3.

komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára pénteken szombathelyre látogatót. délelőtt a megyei pártbizottság székházában az mszmp vas megyei végrehajtó bizottságának tagjaival, a pártbizottság osztályvezetőivel folytatott eszmecsere. délután az időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről tartott tájékoztatót a vas megyei kommunisták aktiva-értekezletén. /mti/

--

bb 47. uitz-grafikák tárlata

t tf/j-lm zs

1969. január 3.

a hazafias népfront 5. kerületi bizottsága kiállítást rendezett uitz béla grafikáiból. péntek délután nyitotta meg a tárlatot a józsef nádor tér 12. szám alatti vörösmarty klubban dr. pesta lászló, a kulturális kapcsolatok intézetének alelnöke, aki az eseményen szívélyes szavakkal köszöntötte az idős meszt. a kiállítás anyagát a magyar nemzeti galéria gyűjteményébe régóta tartozó alkotásokból válogatták össze.

a tárlatot január 15-ig, naponta 10-től 17 óráig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

--

bb 48. sávoly pál temetése

i hb/j-lm ie

1969. január 3.

a közlekedés- és postaügyi minisztérium közli: a 76 éves korában elhunyt sávoly pál kossuth-díjas főmérnököt, az erzsébet hid tervezőjét szombaton 11 órakor temetik a farkasréti temetőben. /mti/

19.00/lm

1909 Zelné

1912

-- 30 --

bb 49. időjárásjelentés

j-ju la

1969. január 3.

a meteorológiai intézet jelelti péntek este:

megélnkülő északkeleti szél

várható időjárás szombat estig: erősen felhős, párás, hideg idő. többfelé havazás. mérsékelt, időnként élnk északkeleti, keleti szél. helyenként hófúvások. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: minusz 2-7 fok között. /mti/

--

- v é g e -

20.25/szb

Zelné

2012

-31-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.
m t i b e l f ö l d i h í r e k

1969. január 4.

bb 1. egészségügyi gyorsmérleg az ó-esztendőről

i ms/tm-lm zs

1969. január 4.

a központi statisztikai hivatalban most állítják össze 1968 egészségügyi statisztikáját, amelynek adatai sokoldalú elemzés, ugynevezett tisztítás után válnak véglegessé. az előzetes számok, adatok azonban már képet adnak arról, milyen volt egészségügyi szempontból az ó-esztendő.

az egyik legörvendetesebb adat, hogy tovább nőtt az élveszületések száma. az emelkedés körülbelül 5 százalékos, s bár a halálozások száma is nőtt, a természetes szaporodás 3 százalékkal volt magasabb, mint 1967-ben. a halálzási arány alakulásában említést érdemel, hogy az egy éven alul elhalálozottak száma, vagyis a csecsemő-halandóság tovább csökkent. ezer élveszületettből 35 halt meg egyéves kora előtt s ha nem is értük meg a legfejlettebb országok arányszárait, hazánkban tavaly csökkent legmélyebbre a csecsemő-halálozás.

a halálokok között évek óta vezető szívbetegségekben 5 százalékkal többen haltak meg, mint egy évvel korábban. a rákhalálozás az 1967-es szinten maradt, a fertőző betegségek, a gümőkór, valamint a tüdőgyulladás, néhány százalékkal kevesebb áldozatot szedett, mint a megelőző évben. jelentősen csökkent a bélhurutban meghaltak száma.

elgondolkasztató viszont a halálos balesetek számának 9 százalékos növekedése. ebben is külön helyet foglalnak el a közúti közlekedési balesetek, amelyek a korábnál 32 százalékkal több halálos áldozatot követeltek és mintegy 20 százalékkal több sérülést okoztak.

/folyt.köv./

L. L. L.